

Súd: Mestský súd Bratislava IV
Spisová značka: B1-3C/17/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2020200044
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 02. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vladislav Pečík
ECLI: ECLI:SK:MSBA4:2024:2020200044.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Mestský súd Bratislava IV sudcom JUDr. Vladislavom Pečíkom v spore žalobcu: F. I., narodený: XX.XX.XXXX, trvale bytom: I. XXX/XX, XXX XX A., korešpondenčná adresa K. XX, XXX XX Y. E., proti žalovanej: Slovenská republika, orgán konajúci v mene štátu - Centrum právnej pomoci - kancelária Bratislava, so sídlom Námestie slobody 12, 810 05 Bratislava, o náhradu škody spôsobenej nezákonným postupom, takto

rozhodol:

- I. Súd žalobu **z a m i e t a**.
- II. Žalovanému sa náhrada trov konania **n e p r i z n á v a**.

o d ô v o d n e n i e:

1. Priebeh konania

Žaloba

1.1. Žalobca dňa 11.07.2019 podal na Krajský súd v Trnave podľa obsahu správnu žalobu, v ktorej v zmysle § 177 Správneho súdneho poriadku napadol rozhodnutie Centra právnej pomoci - kancelária Bratislava (ďalej len „Centrum“) z 28.06.2019, č. KaBA 16784/2019 (KaBA 17554/2017), ČRZ: 94319/2019 (ďalej len „Rozhodnutie“) ako nezákonné, a zároveň žiadal od žalovaného náhradu finančnej škody vo výške 3.000,- eur z titulu tohto nezákonného Rozhodnutia. Krajský súd v Trnave uznesením č. k.: 14S/82/2019 - 38 z 29.01.2020 vylúčil návrh žalobcu na náhradu škody na samostatné konanie a prípisom z 05.03.2020 postúpil vec Okresnému súdu Bratislava I na konanie z dôvodu, že podľa § 13 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) je na konanie v prvej inštancii príslušný miestne príslušný všeobecný súd žalovaného.

1.2. Žalobca svoju žalobu odôvodnil tým, že došlo k vydaniu uznesenia Najvyššieho súdu sp. zn. 8ECdo/6/2016 z 14.6.2017, a Centrum požiadal o poskytnutie právnej pomoci na podanie ústavnej sťažnosti, o čom rozhodlo Centrum najprv rozhodnutím z 06.10.2017 č. KaBA 17554/2017, ČRZ:90708/2017, ktoré bolo ale následne zrušené rozsudkom Krajského súdu v Trnave č. k.: 20S/123/2017 - 45 z 30.01.2019 a vec vrátená Centru na ďalšie konanie. Medzitým ubehla dvojmesačná lehota na podanie ústavnej sťažnosti a následne Centrum rozhodlo Rozhodnutím, v ktorom mu nárok na poskytovanie právnej pomoci nepriznalo z dôvodu zjavnej bezúspešnosti sporu, keďže už ubehla predmetná dvojmesačná lehota na podanie ústavnej sťažnosti a žalobca navyše už jednu ústavnú sťažnosť voči uzneseniu Najvyššieho súdu podal, ale túto ústavný súd odložil, keďže žalobca nebol zastúpený advokátom. Žalobca v žalobe uviedol, že mu na základe Rozhodnutia tak mala vzniknúť škoda, keďže sa nemohol voči uzneseniu Najvyššieho súdu brániť na Ústavnom súde a tak musel v rámci exekúcie platiť viac ako mal príjem. Výšku škody uviedol ako sumu 3.000,- eur.

1.3. K žalobe žalobca pripojil samotné Rozhodnutie Centra.

1.4. Na výzvu súdu, aby jednoznačne uviedol, či má byť žalovaným štát - Slovenská republika, alebo Centrum, v podaní z 18.12.2020 uviedol, že žalovaným má byť jednoznačne Centrum.

Vyjadrenie žalovaného k žalobe

1.5. K žalobe sa žalovaný vyjadril v podaní z 15.03.2023, ktorom uviedol, že má za to, že Rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonom. Poukázal na rozsudok Krajského súdu v Trnave sp. zn. 14S/82/2019 z 03.12.2020 (ďalej len „Rozsudok“), v ktorom sa Krajský súd vyjadril, že je nedôvodná námietka žalobcu, že by Centrum naťahovalo čas, aby zmeškal lehotu na podanie ústavnej sťažnosti, keďže mal samotnú žiadosť o poskytnutie právnej pomoci podať už po uplynutí dvojmesačnej lehoty. Žalobca ďalej nepreukázal príčinnú súvislosť medzi Rozhodnutím a tvrdenou škodou.

Replika žalobcu

1.6. Žalobca sa k vyjadreniu žalovaného už nevyjadril.

Pojednávanie 09.02.2024

1.7. Na pojednávaní dňa 09.02.2024 zotrvali strany na dovtedajších písomných podaniach, pričom žalovaný doložil do súdneho spisu rovnopis Rozsudku, z ktorého vyplýva, že správny súd správnu žalobu žalobcu voči Rozhodnutiu zamietol. Žalobca na otázku súdu uviedol, že voči Centru neadresoval žiadnu žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu vzniknutej škody.

Identifikácia nesporných a sporných skutkových okolností

1.8. V zmysle § 220 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) súd v odôvodnení rozsudku mimo iného uvedie tiež, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie. Súd má za to, že pre prehľadnosť a zrozumiteľnosť úvah, ktorými sa súd pri rozhodovaní riadil, je vhodné najprv uviesť, ktoré skutočnosti považoval súd medzi stranami za nesporné, ktoré za sporné, a až potom uviesť, ktoré skutočnosti súd považoval za preukázané a ktoré nie.

Nesporné skutkové okolnosti

1.9. Súd pri identifikácii nesporných skutočností vychádzal predovšetkým z § 151 ods. 1 CSP, podľa ktorého skutkové tvrdenia strany, ktoré protistrana výslovne nepoprela, sa považujú za nesporné, a tiež z § 186 ods. 2 CSP, podľa ktorého súd vychádza zo zhodných tvrdení strán, ak neexistuje dôvodná pochybnosť o ich pravdivosti.

1.10. Medzi stranami nebol sporný samotný priebeh správneho konania vedeného pred Centrom, teda priebeh toho, ako došlo k vydaniu Rozhodnutia a nebol sporný ani obsah vydaného Rozhodnutia. Teda že žalobca podal žiadosť na Centrum o poskytnutie bezplatnej právnej pomoci pri podaní ústavnej sťažnosti voči rozhodnutiu Najvyššieho súdu, a že o tejto žiadosti najprv Centrum rozhodlo tak, že ju zamietlo, potom v nadväznosti na rozhodnutie správneho súdu muselo Centrum opätovne rozhodnúť Rozhodnutím, ktorým žiadosť opätovne zamietlo, a o podanej správnej žalobe voči tomuto Rozhodnutiu rozhodol Krajský súd v Trnave Rozsudkom, ktorým žalobu zamietol.

Sporné skutkové okolnosti

1.11. Medzi sporné skutkové okolnosti možno zaradiť to, či vydaným Rozhodnutím vznikla žalobcovi škoda vo výške 3.000,- eur alebo nie, ako aj samotná správnosť Rozhodnutia, t. j. či Centrum rozhodlo správne a zákonne, alebo nie.

2. Posúdenie skutkového stavu

Vykonané dokazovanie

2.1. Súd vykonal dokazovanie obsahom súdneho spisu, a to písomnými podaniami sporových strán vrátane ich príloh.

Vyhodnotenie nesporných skutkových okolností

2.2. Súd uvádza, že ohľadom nesporných skutkových okolností a zhodných tvrdení strán nevidel žiadny dôvod, aby mal dôvodnú pochybnosť o ich pravdivosti. Preto za základ skutkového stavu považoval nesporné skutkové okolnosti v zmysle bodu 2.3. vyššie.

Vyhodnotenie sporných skutkových okolností

2.3. Ako súd uvedie pri právnom posúdení veci, zo strany žalobcu neboli naplnené zákonné predpoklady v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o zodpovednosti štátu“) na to, aby mohol súd vôbec pristúpiť k samotnému posudzovaniu nároku žalobcu na náhradu škody. Z tohto dôvodu súd nepovažoval za potrebné, aby vôbec vyhodnocoval sporné skutkové okolnosti. Súd sa teda nezaoberal tým, či žalobcovi vznikla škoda, a či má táto škoda príčinnú súvislosť s Rozhodnutím alebo nie. K samotnej správnej Rozhodnutia súd odkazuje na Rozsudok Krajského súdu v Trnave, ktorý správnu žalobu žalobcu voči Rozhodnutiu ako nedôvodnú zamietol. V zmysle zásady prezumpcie správnej a zákonnosti rozhodnutí orgánov verejnej moci, ak sa nepreukáže opak mal súd za to, že Rozhodnutie je správne a zákonné.

3. Právny stav

Relevantná právna úprava

3.1. Podľa § 5 zákona o zodpovednosti štátu:

„(1) Právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím má účastník konania, ktorému vznikla škoda v dôsledku rozhodnutia vydaného v tomto konaní.

(2) Právo na náhradu škody má i ten, s kým nebolo konané ako s účastníkom konania, aj keď s ním, ako s účastníkom konania, konané malo byť.

(3) Ak bolo nezákonné rozhodnutie vydané v konaní, na ktoré sa nevzťahujú predpisy o správnom konaní, právo na náhradu škody má ten, komu nezákonným rozhodnutím škoda vznikla.“

Podľa § 6 zákona o zodpovednosti štátu:

„(1) Ak tento zákon neustanovuje inak, právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím možno uplatniť iba vtedy, ak právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená, bolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom. Súd, ktorý rozhoduje o náhrade škody, je viazaný rozhodnutím tohto orgánu.

(2) Právo podľa odseku 1 možno priznať iba vtedy, ak poškodený podal proti nezákonnému rozhodnutiu riadny opravný prostriedok podľa osobitných predpisov. Splnenie tejto podmienky sa nevyžaduje, ak ide o prípady hodné osobitného zreteľa.

(3) Ak bola škoda spôsobená nezákonným rozhodnutím, ktoré je vykonateľné bez ohľadu na právoplatnosť, možno nárok na náhradu škody uplatniť aj vtedy, ak nezákonné rozhodnutie bolo zrušené alebo zmenené na základe riadneho opravného prostriedku. Ak bolo vykonateľné rozhodnutie vydané v konaní, na ktoré sa nevzťahujú predpisy o správnom konaní, možno nárok uplatniť aj vtedy, ak bolo zrušené pre nezákonnosť príslušným orgánom.

(4) Ak bola škoda spôsobená rozhodnutím orgánu verejnej moci, ktorým orgán verejnej moci prekročil svoju právomoc, nie je zrušenie alebo zmena rozhodnutia pre nezákonnosť podmienkou uplatnenia nároku na náhradu škody. Za nezákonné rozhodnutie sa nepovažuje výsledok postupu Národnej rady Slovenskej republiky pri výkone jej pôsobnosti podľa čl. 86 písm. a) a d) Ústavy Slovenskej republiky.“

Podľa § 15 ods. 1 zákona o zodpovednosti za škodu:

„Nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, ako aj nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je potrebné vopred predbežne prerokovať na základe písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prerokovanie nároku (ďalej len „žiadosť“) s príslušným orgánom podľa § 4 a 11.“

Podľa § 16 ods. 4 zákona o zodpovednosti za škodu:

„(4) Ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody alebo uspokojí iba jeho časť do šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti alebo ak príslušný orgán písomne oznámi poškodenému, že neuspokojí jeho nárok na náhradu škody, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde. Pri uplatnení nároku na súde môže poškodený požadovať úhradu len v rozsahu nároku, ktorý bol predbežne prerokovaný, a z titulu, ktorý bol predbežne prerokovaný. Ak súd rozhodnutím o náhrade škody prizná poškodenému aj úrok z omeškania, lehota omeškania začína

príslušnému orgánu plynúť najskôr dňom oznámenia, že neuspokojí nárok na náhradu škody, alebo uplynutím šesťmesačnej lehoty na predbežné prerokovania nároku, ak súd neurčí začiatok jej plynutia neskôr.“

Posúdenie právneho stavu

3.2. Súd sa v prvom rade pri právnom posúdení veci vyjadruje k pasívnej vecnej legitímácii, a k tomu, kto je v tomto konaní žalovaným subjektom. Žalobca síce v žalobe označil za žalovaného samotné Centrum, čo zopakoval aj v reakcii na výzvu súdu (viď bod 1.4. vyššie), súd však uvádza, že z obsahu žaloby je zrejmé, že od začiatku konania bola žalovaným subjektom Slovenská republika. Tu súd odkazuje na uznesenie Najvyššieho súdu sp. zn. 4Cdo/150/2019 z 18.10.2019:

„Podľa názoru dovolacieho súdu z obsahu žaloby bolo celkom (t. j. bez dôvodných pochybností) zrejmé a zrozumiteľné, proti komu žaloba smeruje, preto súd mal akceptovať podanie žalobkyne a upraviť, že žalovaným v konaní je štát - Slovenská republika, za ktorú koná označený štátny orgán; opačný výklad treba považovať za prehnane formalistický, ktorý vo svojich dôsledkoch zasahuje do podstaty základného práva žalobkyne na súdnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Preto ak súd jej žalobu zamietol pre nedostatok pasívnej vecnej legitímácie, pretože za žalovaného aj napriek odstráneniu vady žaloby naďalej považoval označený štátny orgán a nie štát, v ktorého mene tento orgán konal, jeho rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci a žalobkyňa uvedený dovolací dôvod namieta opodstatnene (§ 432 C. s. p.).

Procesný predpis by mal s odkazom na precedenčné závery ústavného súdu slúžiť predovšetkým ako účelný nástroj na nachádzanie hmotného práva a nie na to, aby sa z neho samotného stal zmysel celého konania. Presadzuje sa materiálny (priradenoprávny) prístup k procesu, pred jeho formalistickým poňatím, v ktorom má strana sporu pocit, že súd vedie konanie sám pre seba a nie pre ňu. Preto túto požiadavku treba vykladať tak, že súdy sa musia podieľať na dotváraní práva (žaloby); legitimitu tejto ich činnosti možno vyvodzovať z ich primárnej úlohy, ktorou je rozhodovanie o individuálnych prípadoch.“

3.3. Ak by mal súd formalisticky trvať na tom, že podľa žalobcu je žalovaným subjektom Centrum, tak by to malo za následok zamietnutie žaloby bez ďalšieho, a to z dôvodu absencie pasívnej vecnej legitímácie žalovaného, lebo zodpovednosť za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci zo strany štátnych orgánov (ktorým je aj Centrum) má výlučne štát - Slovenská republika, ale už nie samotné Centrum. Vzhľadom na materiálny prístup konajúceho súdu k tomuto konaniu však súd považoval za žalovaného ten subjekt, ktorý jediný v takomto type sporu žalovaným byť mohol, a to práve Slovenskú republiku. Týmto prístupom sa mohol súd venovať samotnej podstate predmetu sporu.

3.4. Žaloba je však nedôvodná z iného dôvodu.

3.5. Žaloba je nedôvodná preto, že neboli splnené podmienky, za ktorých sa žalobca mohol domáhať náhrady škody z titulu nezákonného rozhodnutia, a to jednak:

3.5.1. nebola splnená podmienka § 6 ods. 1 zákona o zodpovednosti štátu. Teda Rozhodnutie, ktorým mala byť žalobcovi spôsobená škoda, nebolo zrušené pre nezákonnosť príslušným orgánom. Naopak, správna žaloba žalobcu bola Rozsudkom ako nedôvodná zamietnutá. Civilný súd konajúci v tomto konaní o náhradu škody spôsobenú pri výkone verejnej moci si nemôže sám posudzovať zákonnosť rozhodnutí iných orgánov, ale je viazaný tým, či na to príslušný orgán túto nezákonnosť konštatuje, alebo nie. Keďže táto nezákonnosť konštatovaná nebola, podmienka podľa § 6 ods. 1 zákona o zodpovednosti štátu naplnená nebola, a zároveň

3.5.2. nebola naplnená podmienka § 15 ods. 1 zákona o zodpovednosti štátu. Žalobca pred podaním žaloby o náhradu škody mal najprv podať žiadosť na o predbežné prerokovanie nároku, a až po doručení negatívnej odpovede, resp. po márnom uplynutí šesťmesačnej lehoty, počas ktorej by bol príslušný orgán nečinný, by sa mohol tejto náhrady domáhať prostredníctvom žaloby na civilnom súde. V zmysle § 16 ods. 4 zákona o zodpovednosti štátu sa mohol žalobca domáhať náhrady škody len vo výške, ktorej sa domáhal v žiadosti a z titulu, ktorý bol prerokovaný. Nakoľko ale žiadnu takúto žiadosť nepodal, tak sa nemôže logicky domáhať náhrady škody v žiadnom rozsahu.

3.6. Vzhľadom na nenaplnenie základných dôvodov, pre ktoré by mohol súd nárok žalobcu meritórne preskúmať (teda či mu vznikla škoda, v akej výške, a či táto škoda má príčinnú súvislosť s nezákonným rozhodnutím), súd rozhodol tak, že žalobu ako nedôvodnú zamietol.

4. Náhrada trov konania

4.1. Podľa § 255 ods. 1 CSP platí, že súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

4.2. Podľa § 257 CSP platí, že výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

4.3. Súd o nároku na náhradu trov konania rozhodol v zmysle § 257 CSP, podľa ktorého výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa. Nakoľko v konaní bol v plnom rozsahu úspešná žalovaný, za normálnych okolností by mu patrila náhrada trov konania. Nakoľko mu však žiadne nevznikli a nakoľko žalovaný na pojednávaní explicitne uviedol, že sa náhrady trov konania nedomáha, súd v tomto videl dôvody hodné osobitného zreteľa a náhradu trov konania úspešnému žalovanému nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie, ktoré je možné podať v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Mestskom súde Bratislava IV.

Odvolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom súde.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok).